

PRITARTA
Biržų rajono savivaldybės tarybos
2020 m. vasario 28 d. sprendimu Nr. T-33

BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

**BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO
TARNYBOS 2019 METŲ VEIKLOS
ATASKAITA**

2020 m. vasario 28 d.

TURINYS

SANTRAUKA.....	3
BENDROS NUOSTATOS.....	5
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS VEIKLA.....	6
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS IŠTEKLIAI.....	7
ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI.....	7
PROFESINIS TOBULĖJIMAS.....	7
FINANSINIAI DUOMENYS.....	7
2019 METŲ VEIKLOS REZULTATAI.....	8
AUDITŲ TIKSLAI IR EIGA.....	8
2019 METAIS ATLIKTI AUDITAI.....	9
AUDITŲ REZULTATAI, JŲ POVEIKIS IR POAUDITINĖ VEIKLA.....	10
IŠVADOS, PATEIKTOS SAVIVALDYBĖS TARYBAI.....	11
VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS.....	13
1 priedas.....	14
2 priedas	15

SANTRAUKA

Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos (toliau – Kontrolės ir audito tarnyba) 2019 metų veiklos ataskaita (toliau – Ataskaita) parengta vykdant Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 dalies 15 punktą, skirta Biržų rajono savivaldybės tarybai, kuriai esame atskaitingi, ir rajono gyventojams paaiškinti per metus nuveiktus darbus. Nuolatinis mūsų siekis – profesionaliai ir objektyviai įvertinti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai, rezultatyviai valdomas bei naudojamas Savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai bei pateikti objektyvią informaciją Savivaldybės tarybai ir visuomenei. Viena svarbiausių mūsų veiklos užduočių yra skatinti viešojo sektoriaus atskaitingumą, į rezultatus ir žmonių poreikius orientuotą valdymą, finansų bei turto valdymo ir kontrolės sistemų pažangą.

Įgyvendindami 2019 m. Kontrolės ir audito tarnybos veiklos planą, 2019 metais atlikome vieną finansinį, penkis finansinius (teisėtumo) auditus, vieną veiklos auditą, pradėjome Savivaldybės nekilnojamojo turto valdymo veiklos auditą ir 2019 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo, Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių, Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais auditą. Užbaigę auditus, surašėme audito ataskaitas ir pateikėme audituotiems subjektams, Savivaldybės tarybai, Savivaldybės merui ir Administracijos direktoriui.

Savivaldybės tarybai pateikėme šešias audito išvadas, pateikėme išvadą dėl garantijos suteikimo UAB „Biržų vandenys“ paskolai, išnagrinėjome du skundus.

2019 metais Savivaldybės administracijai ir kitoms audituotoms įstaigoms pateikėme 110 rekomendacijų, ką reiktų keisti, kad netinkamos veiklos atvejai būtų ištaisyti ir nesikartotų. Rekomendacijų įgyvendinimas parodo audituotos įstaigos vadovo požiūrį ir siekį efektyvinti, tobulinti veiklą. Šiuo metu stebime 17 rekomendacijų, pateiktų dar 2016–2018 metais, įgyvendinimą.

Siekdami didesnio ir greitesnio audito poveikio, didiname mūsų veiklos atvirumą visuomenei, rezultatų sklaidą. Visas audito ataskaitas ir išvadas paskelbėme Savivaldybės interneto svetainėje www.birzai.lt. Už Tarnybos veiklą atsiskaitome Savivaldybės tarybai, Kontrolės komitetui, bendradarbiaujame su Meru, Savivaldybės administracija, Valstybės kontrole, Savivaldybių kontrolierių asociacija, kolegomis, atliekančiais viešojo sektoriaus auditą, kitais viešojo sektoriaus subjektais. 2019 metais su partneriais bendruose renginiuose ieškojome būdų, kaip didinti audito poveikį, kėlėme kvalifikaciją, tvarkėme įstaigos reikalus, Savivaldybės tarybai pateikėme Kontrolės ir audito tarnybos 2018 metų veiklos ataskaitą, parengėme ir, suderinę su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu, patvirtinome 2020 metų veiklos planą.

Bendravimas, bendradarbiavimas, kvalifikacijos tobulinimas, dalijimasis patirtimi su kitų savivaldybių kolegomis, Valstybės kontrolės specialistais, darbas su naujomis metodikomis – tai tos

veiklos erdvės, kur nuolat tobulėjame, kaupiame patirtį, žinias ir visa tai pritaikome kasdienėje veikloje. Priimame rajono gyventojus, išklausome jų nuomonę, tiriame skundus, prašymus, dalyvaujame posėdžiuose, pasitarimuose ir pasisakome savo kompetencijos klausimais.

Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 dalies 15 punktu, Kontrolės ir audito tarnybos ataskaita (toliau – Ataskaita) skelbiama Biržų rajono savivaldybės interneto svetainėje www.birzai.lt.

BENDROSIOS NUOSTATOS

Kontrolės ir audito tarnyba – Savivaldybės tarybai atskaitinga biudžetinė įstaiga, prižiūrinti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai.

Kontrolės ir audito tarnybos kompetenciją apibrėžia Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymas, Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos nuostatai ir kiti teisės aktai.

Kontrolės ir audito tarnyba – biudžetinė įstaiga, 1997 metais įregistruota Juridinių asmenų registre, turinti savo antspaudą su pavadinimu ir Savivaldybės herbu ir atliekanti jai įstatymais priskirtas viešojo administravimo funkcijas. Kontrolės ir audito tarnybai nuo 2016 rugpjūčio 26 d. vadovauja Savivaldybės kontrolierė Žaneta Eriksonienė.

Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2019 metų veiklos ataskaita parengta vykdam Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą, Biržų rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentą, Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatų reikalavimus ir 2019 metų veiklos planą.

Tarnyba siekia, kad visi Savivaldybės viešojo administravimo subjektai laikytųsi įstatymų, tinkamo ir efektyvaus Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo, kad būtų tobulinama Savivaldybės sektoriaus finansų valdymo sistema.

Tarnybos veiklos ataskaita yra skirta Biržų rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) tarybai, kuriai Tarnyba yra atskaitinga, audituojamiems subjektams ir Savivaldybės bendruomenei. Šia ataskaita siekiama supažindinti su Tarnybos 2019 metų veikla ir jos rezultatais. Tikime, kad šioje ataskaitoje pateikta informacija bus naudinga jos vartotojams.

KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS VEIKLA

Kontrolės ir audito tarnybos veiklos tikslas – prižiūrėti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai.

Kontrolės ir audito tarnyba, vykdydama jai pavestas funkcijas:

1. planuoja ir organizuoja savo veiklą;
2. atlieka Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose bei Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse planinį ir veiklos plane nenumatytą išorės finansinį ir veiklos auditą. Neplaninį auditą gali pavesti atlikti Savivaldybės taryba ir kitos institucijos įstatymų nustatyta tvarka;
3. atlieka savivaldybės biudžeto vykdymo auditą;
4. vertina Savivaldybės tarybai pateikto tvirtinti biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenis;
5. atlieka Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto bei patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaitų auditus;
6. vertina Savivaldybės viešojo administravimo subjektų administracinės veiklos kokybę bei efektyvumą, vidaus kontrolės ir vidaus audito sistemos patikimumą ir teikia rekomendacijas jai gerinti;
7. audituoja Savivaldybės turto ir biudžeto lėšų naudojimą visose, nepaisant jų statuso, įstaigose bei organizacijose, kurioms perduotas tas turtas ar skirtos lėšos;
8. atlieka auditus ir vertinimus dėl naudojimosi banko kreditais, paskolų ėmimo, laidavimo, garantijų suteikimo, ūkinės ir finansinės būklės ir kitais norminiuose aktuose nurodytais atvejais;
9. rengia ir teikia merui, Savivaldybės vykdomajai institucijai, audituotų subjektų vadovams ataskaitas, išvadas ir sprendimus, kurie buvo priimti dėl finansinio ir veiklos audito metu nustatytų ir nepašalintų teisės aktų pažeidimų.

Kontrolės ir audito tarnyba atlieka auditus Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose bei Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse. Bendras auditų tikslas – pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo. Be to, atliekant auditus, taip pat siekiama kuo anksčiau atskleisti nukrypimus nuo priimtų standartų, imtis priemonių, kurios ateityje užkirstų kelią pažeidimams arba bent sumažintų jų atsiradimo galimybę.

Kontrolės ir audito tarnyba savo veikloje vadovaujasi Tarptautiniais audito standartais, Valstybės kontrolieriaus patvirtintais Valstybinio audito reikalavimais, metodikomis.

Vietos savivaldos įstatymas nurodo, kad Kontrolės ir audito tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais. Kontrolės ir

audito tarnyba, atlikdama auditus, taip pat vadovaujasi Tarptautinių ir Nacionalinių audito standartų pritaikymo, nuomonės nepriklausomumo, viešosios atskaitomybės, audituojamo subjekto vadovybės atsakomybės, vidaus kontrolės, duomenų prieinamumo, viešųjų ir privačių interesų konflikto vengimo principais.

KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS IŠTEKLIAI

ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

Tarnybai vadovauja Savivaldybės kontrolierius. Tarnyboje dirba du karjeros valstybės tarnautojai: Savivaldybės kontrolierius, turintis aukštąjį universitetinį ekonominį išsilavinimą ir veiklos audito magistro laipsnį, ir vyriausiasis patarėjas, turintis aukštąjį universitetinį ekonominį išsilavinimą ir veiklos audito magistro laipsnį.

Savivaldybės kontrolieriaus pareigas nuo 2016 m. rugpjūčio 26 d., laimėjusi konkursą, eina Žaneta Eriksonienė.

Nuo 2016 m. gruodžio 7 d., laimėjusi konkursą, Savivaldybės kontrolieriaus 2016 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. K1-5 Tarnyboje vyriausiojo patarėjo pareigas eina Stasė Čeponienė.

PROFESINIS TOBULĖJIMAS

Siekdami užtikrinti audito kokybę, privalome kelti kvalifikaciją, didinti profesionalumą. Suprasdami tai, kaip ir kiekvienais metais, svarbų dėmesį skyrėme profesiniam tobulėjimui. Auditoriaus pareiga – nuolat atnaujinti savo žinias ir tobulinti įgūdžius, reikalingus profesiniams įsipareigojimams vykdyti. Turime žinoti ir laikytis priimtų audito, buhalterinės apskaitos, finansų ir turto valdymo standartų, politikos bei procedūrų. Be to, privalome gerai išmanyti teisinius ir institucinius principus bei standartus, susijusius su audituojamo subjekto veikla, strateginiu ir finansiniu planavimu ir valdymu. Gilinomės į asmens duomenų apsaugos reikalavimų naujoves ir pritaikėme jas praktikoje. 2019 metais išklusėme po 26 akademinės valandas mokymų. Kvalifikacijos tobulinimui išleidome 796,0 Eur Savivaldybės biudžeto lėšų. Detalesnė informacija apie kvalifikacijos tobulinimą 2019 metais pateikta Ataskaitos 1 priede.

FINANSINIAI DUOMENYS

Igyvendindami pavestas funkcijas, 2019 metais panaudojome 56,8 tūkst. Eur Savivaldybės biudžeto asignavimų. Skirtus asignavimus naudojome taupiai ir atsakingai.

Duomenys apie skirtus ir panaudotus asignavimus 2019 metais pateikti 1 lentelėje.

1 lentelė. Kontrolės ir audito tarnybai skirtų Savivaldybės biudžeto asignavimų panaudojimas 2019 metais (tūkst. Eur)

Asignavimų paskirtis	Patvirtinta	Panaudota
Iš viso asignavimų:	57,0	56,8
Iš jų:		
darbo užmokesčiui	53,1	52,9
VSD įmokoms	0,8	0,8
prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidoms	2,8	2,8
ilgalaikio materialiojo turto įsigijimui	0	0
socialinėms išmokoms (pašalpoms)	0,3	0,3

2019 METŲ VEIKLOS REZULTATAI

AUDITŲ TIKSLAI IR EIGA

2019 metais atliekant auditus, kaip ir kiekvienais metais, pagrindinis dėmesys skirtas audito kokybei ir rezultatams, siekėme, kad kiekviena išvada būtų pagrįsta audito įrodymais. Vertintos rizikos įvairiose srityse, tuo pagrindu rengtos audito programos ir planuota, kad kuo daugiau įrodymų būtų gauta atliekant savarankiškas audito procedūras.

Siekta pagrindinio tikslo – kad audituotų subjektų metinių ataskaitų rinkiniuose pateikti duomenys būtų teisingi, o lėšos ir turtas būtų valdomi ir naudojami nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų. Siekta įsitikinti, ar numatytos kontrolės priemonės laiku užtikrina klaidų nustatymą ir ištaisymą, vertinta įstaigų vidaus kontrolės aplinka.

Visų auditų metu nuolat buvo bendradarbiaujama su audituojamų subjektų vadovais, vyr. buhalteriais ir kitais darbuotojais. Užbaigus kiekvieną audito etapą, įstaigų vadovai ir kiti atsakingi

darbuotojai buvo informuojami žodžiu ir / ar raštu apie nustatytas klaidas ir neatitiktis bei teikiamos rekomendacijos jiems ištaisyti.

Vienas pagrindinių Kontrolės ir audito tarnybos veiklos garantų yra viešumo principas. Todėl visos atliktų auditų ataskaitos ir išvados buvo teikiamos, kaip to reikalauja Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio nuostatos, ne tik audituotų subjektų vadovams, bet ir Savivaldybės merui, Savivaldybės administracijos direktoriui, Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui, taip pat skelbiamos Savivaldybės interneto svetainėje adresu www.birzai.lt. Nustatyta, kad auditų rezultatų viešinimas skatina biudžeto lėšų naudojimo kontrolę, drausmina biudžeto lėšų naudotojus, sukuria palankias sąlygas rekomendacijoms įgyvendinti.

Kontrolės ir audito tarnybos veiklos mastas kasmet nustatomas Savivaldybės kontrolieriaus patvirtintame, su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu suderintame veiklos plane. Su Kontrolės ir audito tarnybos 2019 metų veiklos planu galima susipažinti interneto svetainėje <https://www.birzai.lt/index.php?1636159469>.

Siekdami efektyviai atlikti savo funkcijas ir gauti pakankamai informacijos audito išvadoms pagrįsti, auditus planuojame remdamiesi audito strateginio planavimo metodika, sukaupta patirtimi, audituojamų subjektų veiklos rizikos vertinimu. Kaip ir kiekvienais metais, 2019 metais parengėme audito strategiją, kurioje suplanavome audito sritis, apimtis ir audituojamus subjektus. Rengiant audito strategiją stengėmės apimti reikšmingas ir rizikingas viešojo sektoriaus finansines ir veiklos sritis, išanalizavome jose esančias problemas. Kiekvieną riziką atskirai vertinome pagal atitiktį prioritetams, masto, svarbos ir galimybės audituoti kriterijus. Atlikdami finansinius (teisėtumo) auditus, kompleksiskai vertinome, ar audituojamas subjektas savo veiklą vykdo vadovaudamasis taupumo, efektyvumo ir rezultatyvumo principais, ar tinkamai atlieka jam patikėtas užduotis, ar ekonomiškai naudoja skirtus finansinius išteklius.

Visi suplanuoti 2019 metų darbai buvo atlikti.

2019 METAIS ATLIKTI AUDITAI

Finansinio audito tikslas – įvertinti audituojamo subjekto vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, audituojamo subjekto turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo. Audito atlikimo teisiniai pagrindai įtvirtinti Valstybinio audito reikalavimuose.

Visais atvejais atlikus auditą, audituojamiems subjektams buvo pareiškiamos pastabos ir teikiamos rekomendacijos dėl teisės aktų pažeidimų, klaidų ir neatitikčių.

2019 metais pateikėme 110 pastebėjimų ir rekomendacijų (Ataskaitos 2 lentelė).

2 lentelė. Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2019 metais baigtų auditų sąrašas

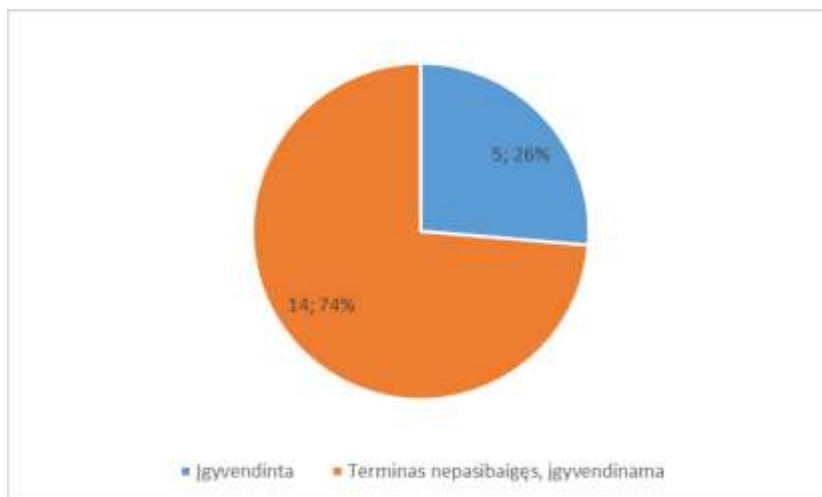
Eil. Nr.	Audito pavadinimas	Audito ataskaitos data	Audito rūšis	Pateikta rekomendacijų
1.	Biržų lopšelio-darželio „Drugelis“ finansinis (teisėtumo) auditas	2019-04-08	Finansinis ir teisėtumo	19, 1 Savivaldybės administracijai
2.	Biržų rajono Pabiržės pagrindinės mokyklos finansinis (teisėtumo) auditas	2019-04-08	Finansinis ir teisėtumo	17
3.	Savivaldybės įmonės Biržų agrolaboratorijos finansinis auditas	2019-04-15	Finansinis	3
4.	Biržų rajono Kratiškių mokyklos-daugiafunkcio centro finansinis (teisėtumo) auditas	2019-06-21	Finansinis ir teisėtumo	20
5.	Biržų rajono Germaniškie mokyklos-daugiafunkcio centro finansinis (teisėtumo) auditas	2019-06-21	Finansinis ir teisėtumo	15
6.	Biržų rajono savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir turto naudojimo auditas	2019-07-15	Finansinis ir teisėtumo	1 biudžetinėms įstaigoms, 11 Savivaldybės administracijai
7.	UAB Biržų autobusų parko veiklos auditas	2019-12-30	Veiklos	16; 7 Savivaldybės administracijai
Iš viso				110

AUDITŲ REZULTATAI, JŲ POVEIKIS IR POAUDITINĖ VEIKLA

Audito rekomendacijos – tai viena svarbiausių audito poveikio priemonių, o jų įgyvendinimo rezultatai – audito poveikio įvertinimo būdas. Kiekvieną kartą teikiant rekomendacijas, jos derinamos su audituojamu subjektu, prašant įvardyti numatomas įgyvendinimo priemones bei terminus. Pasibaigus nustatytam terminui patikriname, kaip rekomendacijos buvo įgyvendintos. Stebėjimas po audito – audito proceso etapas, kurio metu atliekame audito ataskaitose pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo vertinimą. Nuolatos stebime ir fiksuojame rekomendacijų įgyvendinimo būklę, priemones, rezultatus ir poveikį, analizuojame neįgyvendinimo priežastis ir nuolat primename apie dar nenuveiktus darbus. Poauditinė veikla – daug darbo laiko reikalaujanti ir kartais keletą metų trunkanti veikla. Rekomendacijų įgyvendinimas parodo audituojamo subjekto ir srities, kurioje jis veikia, siekį efektyvinti, tobulinti veiklą.

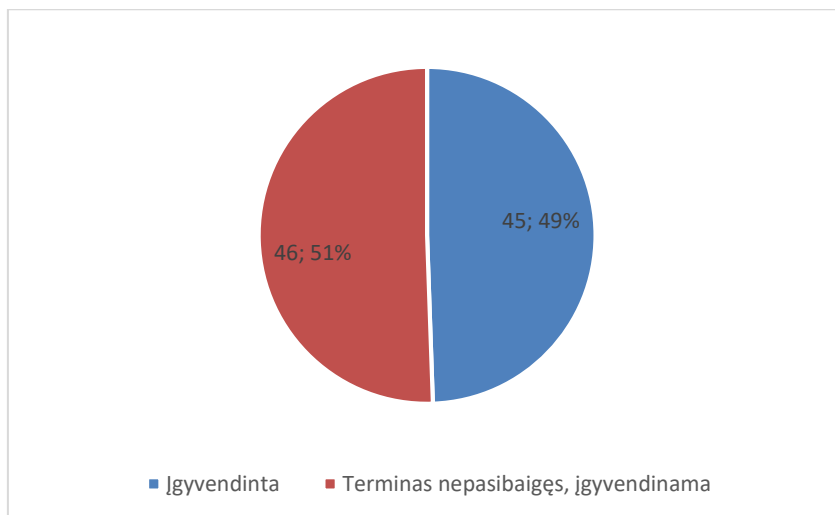
Informaciją apie rekomendacijų stebėseną pateikiame Ataskaitos 2 priede.

Per 2019 m. Savivaldybės administracijai pateikta 19 rekomendacijų. Informaciją apie jų įgyvendinimą pateikiame 1 paveiksle.

1 pav. 2019 m. pateiktų Savivaldybės administracijai rekomendacijų įgyvendinimas

Per 2019 m. audituotoms įstaigoms (be Savivaldybės administracijos) pateikta 91 rekomendacija. Informaciją apie jų įgyvendinimą pateikiame 2 paveiksle.

2 pav. 2019 m. biudžetinėms įstaigoms pateiktų rekomendacijų įgyvendinimas

IŠVADOS, PATEIKTOS SAVIVALDYBĖS TARYBAI

Vietos savivaldos įstatymas numato savivaldybės kontrolieriaus pareigą rengti ir teikti Savivaldybės tarybai jos sprendimams priimti reikalingas išvadas. Kontrolės ir audito tarnybos išvadose Savivaldybės tarybai pateikiama informacija reikalinga minėtoms ataskaitoms tvirtinti, atkreipiamas dėmesys į neatitikimus ir problemas finansų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais srityse ir siūlymai dėl biudžeto planavimo, vykdymo proceso ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tobulinimo.

Užbaigę 2019 metų Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių, Savivaldybės biudžeto vykdymo ir turto naudojimo auditus, pateikėme išvadas Savivaldybės tarybai ir pareiškėme:

- 1) sąlyginę¹ nuomonę dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, besąlyginę² nuomonę dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, sąlyginę nuomonę dėl savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo;
- 2) dėl savivaldybės įmonės Biržų agrolaboratorijos 2018 metų metinio finansinių ataskaitų rinkinio – sąlyginę nuomonę;
- 3) Biržų lopšelio-darželio „Drugelis“ finansinio (teisėtumo) audito išvadoje: besąlyginę nuomonę dėl finansinių ataskaitų rinkinio, besąlyginę nuomonę dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, sąlyginę nuomonę dėl savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo;
- 4) Biržų rajono Pabiržės pagrindinės mokyklos finansinio (teisėtumo) audito išvadoje: besąlyginę nuomonę dėl finansinių ataskaitų rinkinio, besąlyginę nuomonę dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, sąlyginę nuomonę dėl savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo;
- 5) Biržų rajono Kratiškių mokyklos-daugiafunkcio centro finansinio (teisėtumo) audito išvadoje: sąlyginę nuomonę dėl finansinių ataskaitų rinkinio, sąlyginę nuomonę dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, sąlyginę nuomonę dėl savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo;
- 6) Biržų rajono Germanišchio mokyklos-daugiafunkcio centro finansinio (teisėtumo) audito išvadoje: sąlyginę nuomonę dėl finansinių ataskaitų rinkinio, besąlyginę nuomonę dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, sąlyginę nuomonę dėl savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo.

2019 m. gruodžio 16 d. pateikėme išvadą Biržų rajono savivaldybės tarybai ir Savivaldybės administracijai dėl garantijos suteikimo UAB „Biržų vandenys“ paskolai gauti iš UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūros investicijų projektui „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų plėtra Biržų aglomeracijoje“ įgyvendinti.

---

¹ Sąlyginė nuomonė – kai auditorius nustato klaidas ir teisės aktų pažeidimus ir (ar) be tam tikrų pastabų negali pareikšti besąlyginės nuomonės.

² Besąlyginė nuomonė – kai auditorius neturi reikšmingų pastabų dėl finansinių ir (ar) kitų ataskaitų, apskaitos sistemos ir teisės aktų pažeidimų, kurie keistų auditoriaus nuomonę.

Per 2019 m. išnagrinėjome dviejų gyventojų skundus, susijusius su Savivaldybės įmonės vykdomų paslaugų kokybės bei netinkamai vykdomos veiklos.

VEIKLOS PRIORITETINĖS KRIPTYS

Kontrolės ir audito veiklos planas sudaromas taip, kad būtų įgyvendintos visos įstatymais, kitais teisės aktais pavestos funkcijos ir apimtos reikšmingos bei rizikingos veiklos sritys.

Mūsų veiklos esmė – stebėti viešojo sektoriaus rizikas, sistemiškai vertinti veiklos problematiką ir siūlyti veiklą tobulinančias ir efektyvinančias priemones.

Prioritetus atsirenkame neatsitiktinai. Nuolatinė rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną leidžia pastebėti ir didžiausias rizikas. Rekomendacijos, kurios dėl vienokių ar kitokių subjektyvių priežasčių nebuvo įgyvendintos, tampa rizikinga sritimi.

Dažnai mums veiklos prioritetus padiktuoja išorės veiksniai, tokie kaip informacija žiniasklaidoje, reikšmingi teisės aktų pasikeitimai, buhalterinės apskaitos naujovės. 2019 metais pasirašėme su Valstybės kontrole bendradarbiavimo susitarimą dėl sisteminio audito ilgalaikio nekilnojamojo turto valdymo srityje.

Panaudodami nuolatinės viešojo sektoriaus rizikų stebėsenos duomenis, įvertinę 2019 metų auditų rezultatus ir išorės veiksnius, pasirinkome prioritėtines sritis, kurioms skirsime ypač daug dėmesio atlikdami auditus ir kontrolės funkcijas. Prioritetinėmis sritimis 2020 m. rinkomės:

- ✓ Vidaus kontrolės sistemos vertinimą;
- ✓ Darbo užmokesčio sritį;
- ✓ Ilgalaikio nekilnojamojo turto valdymo sritį.

Toliau rūpinsimės atliekamo audito kokybe, kelsime kvalifikaciją, tobulinsime audito atlikimo metodus. Sieksime būti ne tik vertintojais, bet ir patarėjais, pagalbininkais audituojamiems subjektams, bendradarbiausime su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu, stiprinsime komunikavimą su audituojamais subjektais ir Savivaldybės administracija, prevencinį audito poveikį ir rekomendacijų stebėseną.

Dėkojame visų audituotų subjektų vadovams ir darbuotojams už supratimą ir pastangas siekiant bendro tikslo.

KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ IŠKLAUSYTŲ SEMINARŲ 2019 METAIS SĄRAŠAS

Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos valstybės tarnautojai 2019 metais mokėsi ir kėlė kvalifikaciją įvairiuose seminaruose ir kvalifikacijos kėlimo kursuose. Didžioji dalis mokymų buvo organizuoti Savivaldybių kontrolierių asociacijos iniciatyva bei Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos iniciatyva.

Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos darbuotojai 2019 metais dalyvavo šiuose seminaruose bei kvalifikacijos kėlimo kursuose:

Kvalifikacijos kėlimo data	Įstaigos pavadinimas, kurioje kelta kvalifikacija	Trumpas kvalifikacijos kėlimo aprašymas	Valandų skaičius	Dalyvių skaičius
2019-06-03– 2019-06-04	VšĮ Lietuvos savivaldybių asociacijos mokymo ir konsultavimo centras	Sutarčių keitimo teisinis reglamentas Finansinių ataskaitų auditų programos pristatymas	10	2
2019-10-28	MB „Buhalterių mokymai“	Darbo užmokesčio naujausi pakeitimai viešajame sektoriuje. Nustatymas, apskaičiavimas, pakeitimas, apmokestinimas	6	2
2019-12-05– 2019-12-06	VšĮ Lietuvos savivaldybių asociacijos mokymo ir konsultavimo centras	Rizikos valdymas savivaldybės valdymo ir kontrolės sistemoje	10	2
Iš viso			26	796,0 Eur

**AUDITUOTIEMS SUBJEKTAMS PATEIKTŲ PASTEBĖJIMŲ IR
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA**

Eil. Nr.	Audituoto subjekto pavadinimas/ Pastebėjimai ir rekomendacijos	Informacija apie rekomendacijų įgyvendinimą
1.	<i>Biržų rajono savivaldybės 2015 metų Biudžeto vykdymo ir turto naudojimo bei konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių auditas</i>	
1.1.	Suderinti ir patikslinti Biržų miesto ir rajono parkų ir skverų sąrašus.	<i>Iš dalies įgyvendinta</i>
1.2.	Parkų ir skverų želdinių apskaitą tvarkyti teisės aktų nustatyta tvarka.	<i>Įgyvendinama</i>
1.3.	Sutvarkyti kelių ir gatvių apskaitą teisės aktų nustatyta tvarka.	<i>Iš dalies įgyvendinta</i>
1.4.	Parengti Vabalninko miesto gatvių sąrašą. Spręsti klausimą dėl kelių teisinės registracijos.	<i>Iš dalies įgyvendinta</i>
2.	<i>Biržų rajono savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir turto naudojimo auditas</i>	
2.1.	Siekiant užtikrinti teisingas darbo užmokesčio ir soc. draudimo sąnaudas, vesti Administracijos darbuotojų nepanaudotų atostogų buhalterinę apskaitą, apskaitos duomenis sutikrinti su inventorizacijos duomenimis.	<i>Įgyvendinama</i>
3.	<i>Biržų rajono savivaldybės vietinių rinkliavų valdymo patikrinimo ataskaita</i>	
3.1.	Spręsti klausimą rinkti ir išduoti leidimus dėl vietinės rinkliavos už leidimą įrengti kilnojamuosius įrenginius Savivaldybės teritorijoje tikslingumo.	<i>Neatsižvelgta, Savivaldybės administracija siūlo rinkliavos nenaikinti, nes ji numatyta LR Rinkliavų įstatyme</i>
4.	<i>Biržų rajono savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir turto naudojimo auditas</i>	
4.1.	Kontroliuoti, kad sudarytos socialinio būsto sutartys būtų įregistruotos Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre, o pasibaigus sutarties terminui išregistruotos.	<i>Įgyvendinama</i>
4.2.	Užtikrinti kad būtų teisingai priskaityti ir užregistruoti buhalterinėje apskaitoje gyvenamieji būstai, kad visų renovuotų būstų informacija būtų pilnai pateikta ir apskaitoma buhalterinės apskaitos registruose.	<i>Įgyvendinama</i>

4.3.	Organizuoti ir užtikrinti, kaip tai numato Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės, kad paskirti atsakingi asmenys, laiku teiktų teisingą Taisyklėse nurodytą ar kitą informaciją, kuri reikalinga duomenų suvedimui į buhalterinės apskaitos registrus dėl Savivaldybės nuosavybės teise priklausančių gyvenamųjų patalpų atnaujinimo. Buhalterinėje apskaitoje užregistruoti ūkines operacijas dėl Savivaldybės būstų esminio pagerinimo darbų.	<i>Įgyvendinama</i>
5.	<i>Biržų rajono Medeikių pagrindinės mokyklos finansinio (teisėtumo) auditas</i>	
5.1.	Užtikrinti kad buhalterinė apskaita ir darbo užmokestis būtų vedami buhalterinės apskaitos sistemoje	<i>Neįgyvendinta</i>
6.	<i>Biržų lopšelio-darželio „Ažuoliukas“ finansinio (teisėtumo) auditas</i>	
6.1.	Užtikrinti, kad įstaigos darbuotojai atitiktų, turėtų ir įgytų pareigoms eiti būtiną išsilavinimą ar profesinę klasifikaciją.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>
6.2.	Strateginį veiklos planą rengti pagal patvirtintą Lietuvos Respublikos vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“ metodiką.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>
7.	<i>Biržų lopšelio-darželio „Genys“ finansinio (teisėtumo) auditas</i>	
7.1.	Strateginį veiklos planą rengti pagal patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“ metodiką.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>
8.	<i>Biržų Vlado Jakubėno muzikos mokyklos finansinio (teisėtumo) auditas</i>	
8.1.	Spręsti klausimą dėl turto apsaugos.	<i>Iš dalies įgyvendinta</i>
8.2.	Strateginį veiklos planą rengti pagal patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“ metodiką.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>
9.	<i>Biržų rajono savivaldybės priešgaisrinės apsaugos tarnybos finansinio (teisėtumo) auditas</i>	
9.1.	Spręsti klausimą dėl valstybės turto, gauto pagal panaudą, įteisinimo vadovaujantis teisės aktais, taip pat juridškai įregistruoti nekilnojamąjį turtą Valstybinėje įmonėje registru centre.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>

9.2.	Spręsti klausimą dėl įsiskolinimo iš valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms skirtų lėšų.	<i>Iš dalies įgyvendinta</i>
------	--	------------------------------

Pastaba. Kiekvienai audituotai įstaigai pateiktų pastebėjimų ir rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną vykdoma atskirai.
